

Ügyiratszám: NAIH-5513-6/2024.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság
jelentése
a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal
információszabadsággal kapcsolatos jogsértése tárgyában

Egy állampolgár (a továbbiakban: adatigénylő, bejelentő) 2024. március 18-án bejelentéssel fordult a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság), azt kifogásolva, hogy a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal (a továbbiakban: KEHI, Hivatal) 2024. február 13-án benyújtott közérdekű adatigénylése teljesítését 2024. március 14 -én elutasította.

Az adatigénylő az alábbi adatok megismerését kérte a KEHI-től:

- Azokat az adatokat, amelyekből kiderül: mely szerv, minisztériumok, vállalatok, alapítványok, szervezetek esetében folytattak vizsgálatok 2015 óta;
- az egyes vizsgálatok mettől-meddig tartottak;
- kinek a kezdeményezésére indultak ezek a vizsgálatok;
- milyen megállapításra jutott a vizsgálat;
- az eredményről szóló jelentéseket.

I. Előzmények, a Hatóság előzetes álláspontja, a KEHI megkeresése

A kérdések megválaszolásának elutasítása tekintetében a Hivatal az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 30. § (2a) bekezdés b) pontjára, valamint az Alkotmánybíróság 13/2019. (IV. 8.) határozatára, a jelentések megismerésének korlátozása kapcsán az Infotv. 27. § (5)-(6) bekezdésére, valamint a Legfelsőbb Bíróság BH2008.333. számú eseti döntésére hivatkozott.

A KEHI a közpénzek felhasználását, illetve a nemzeti vagyonnal való gazdálkodást ellenőrzi, ezért a KEHI ellenőrzéseivel kapcsolatban fokozottan felmerül az információszabadság igénye. A közérdekű adatok megismeréséhez fűződő alapvető jog egyik legfontosabb indoka ugyanis a közpénzek felhasználása átláthatóságának a biztosítása. Kiemelt közérdek fűződik ahhoz, hogy a közpénzzel gazdálkodó szervek, szervezetek működése átlátható legyen, így a jelentések kiadása az információszabadsághoz fűződő alapjog mellett az Alaptörvény 39. cikkében foglalt alapelv érvényre jutását is szolgálja.

A közpénzzel gazdálkodó szervezetek szakszerű és rendszeres ellenőrzése nem az állampolgárok, hanem az állam megfelelő szerveinek feladata, melyek egyben az állampolgárok tájékozódását is segíthetik. A pénzügyi vizsgálati jelentések eltitkolásával lehetetlenné válna a közfeladatot ellátó szervek, valamint az őket ellenőrző szervek – így a Hivatal – ellenőrzése. A Hivatal által végzett tevékenység tehát fontos, a társadalom széles körét érintő, érdeklő közügy, ezért a társadalomnak az az érdeke, hogy ezeknek az

ellenőrzéseknek az eredményei nyilvánosságra kerüljenek, lehetővé téve a közpénzköltésekkel, az esetleges pénzügyi visszaélésekkel, korrupciós kockázatokkal kapcsolatos információkhoz való szabad hozzáférést, az ezekről való szabad véleményformálást, a társadalmi kontrollt (a visszaélések leleplezése és a nyilvánosság ereje által) valamint az állami működésbe vetett közbizalom erősítését.

A Hatóság az ügyben az Infotv. 38.§ (3) bekezdés a) pontja alapján vizsgálatot indított, tekintettel arra, hogy

- A bejelentő által igényelt adatok közérdekű adatnak minősülnek, és a Hivatal birtokában, kezelésében vannak.
- A Hatóság álláspontja szerint az adatigénylő közérdekű adatigénylésére a válaszok megadása nem mutat túl egyszerű informatikai műveletek elvégzésén. Az, hogy ezeknek a műveleteknek az elvégzésére milyen okból nem képes egyszerűen és gyorsan egy, a Hivatal alkalmazásában álló munkatárs, nem derült ki a KEHI válaszeleveléből. Az így leszűrt adatok pedig még informatikai képzettség nélkül is összesíthetők egy táblázatban.
- Nem világos, hogy milyen új adat előállítására utal a KEHI, amikor az igényelt adatok a Hivatal elektronikus adatbázisaiból, iktatórendszeréből egyszerűen kikereshetők.
- A KEHI által hivatkozott 13/2019. (IV. 8.) Alkotmánybírósági határozat is kimondja, hogy amennyiben az adatigénylés létező és kezelt (rögzített) adatok kigyűjtésére, meghatározott szempont szerinti kiválogatására és például táblázatba rendezésére vonatkozik, a kérelem alapvetően nem tagadható meg. A kérelmet a rögzítés formájától és attól függetlenül, hogy az adatot esetleg az adatkezelő nyilvántartásainak és/vagy az adatkezelő által tárolt iratoknak az áttekintése útján ki kell keresni, főszabály szerint teljesíteni kell. [55 bekezdés]
- A magyar jogban nem az iratelv, hanem **az adatelv** érvényesül, mely alapján teljes dokumentumok nyilvánossága nem korlátozható arra hivatkozással, hogy azok védett adatot is tartalmaznak. Amennyiben a Hivatal korlátozni kívánja a jelentés adatainak nyilvánosságát (ideértve az adatok terjesztését is), abban az esetben a védett adatok felismerhetetlenné tétele mellett köteles a dokumentum másolatát megküldeni a bejelentő részére. Az adatigénylőnek küldött indoklásban **adatonként kell igazolni a nyilvánosság korlátozásának okát, továbbá megjelölni az azt megengedő törvényi rendelkezést.**
- A vonatkozó hatósági, bírósági és alkotmánybírósági gyakorlat is egyértelmű tekintetben, hogy az Infotv. 27. (5)-(6) bekezdéseire való hivatkozás nem alkalmazható blanketta megtagadási okként. A Hivatal a dokumentumok tartalmi vizsgálatának, tartalmi indokolási kötelezettségének nem tett eleget, csupán formálisan hivatkozott az adatok döntés-előkészítő jellegére, a Hivatal nem hivatkozott konkrét eljárásra, döntésre, az adat és a döntés kapcsolata így nem közvetlen és konkrét, továbbá nem tárta fel azon mérlegelési szempontokat, indokokat sem, amelyek a közérdekű adatok eltitkolása mellett szólnak azok nyilvánosságával szemben. A Hivatal eljárása ily módon az információszabadság indokolatlan korlátozását valósítja meg a Hatóság, a bíróságok¹ valamint az Alkotmánybíróság² gyakorlata értelmében.
- Az Alkotmánybíróság 2016. március 8-i döntése szerint a Hivatal perelhető az általa készített vizsgálati jelentések kiadásáért, ráadásul azok nem minősíthetők sem teljes egészében, sem konkrét döntés megjelölése nélkül, általában véve döntés megalapozását szolgáló adatnak. Az Alkotmánybíróság döntése megállapította, hogy

---

¹ Kúria Pfv.21.234/2019/7., Kúria Pfv.20.480/2020/4., Fővárosi Ítéltábla Pf.20.829/2022/4., Kúria Pfv.20.509/2023/4., Fővárosi Ítéltábla Pf.20.296/2023/8., Fővárosi Ítéltábla Pf.20.420/2021/5., Fővárosi Ítéltábla Pf.20.057/2021/7.

² 12/2004. (IV. 7.) AB határozat, ABH 2004,217,226-227., 5/2014. (II.14.) AB határozat, 25/2014. (VII. 22.) AB határozat, 6/2016. (III.11.) AB határozat, 34/1994. (VI. 24.) AB határozat

a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.594/2014./6. számú ítélete alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisítette. Ezek nyomán nem tartható fenn tovább a KEHI elnöke által hivatkozott BH 2008.333 számú eseti döntés sem.

- A Hatóság már 2016-ban (NAIH/2016/4754) megállapította, hogy a Hivatal jogellenesen tagadta meg jelentései adatigénylés keretében történő kiadását.
- A Hivatal szakmaiságába, pártatlanságába vetett közbizalom sérülhet, amennyiben az állampolgárok úgy ítélik meg, hogy csak a KEHI által tallózott, megszűrt részeredményeket ismerhetnek meg a jelentések teljes, részletes eredménye helyett.

A Hatóság a fentiek, valamint az Infotv. 54. § (1)-(2) bekezdései és a 71/D. (1) bekezdése alapján 2024. április 11-én kelt levelében tájékoztatást kért a Hivatal elnökétől az alábbiakról:

- 1) Mit ért az alatt, hogy a Hivatal nem tartja nyilván az általa vizsgált szervezetek, szervezetek neveit, a vizsgálatok időtartamát, a vizsgálatok kezdeményezőjét és azt, hogy milyen megállapításra jutott a vizsgálat?
- 2) Pontosan milyen új adatot (magyarázatot, véleményt) kellene előállítania a Hivatalnak az adatigénylés teljesítéséhez?
- 3) A Hivatal rendelkezésére áll-e az igényelt adatok kigyűjtéséhez szükséges informatikai, jogi tudás?
- 4) Milyen okból nem képes a Hivatal arra, hogy munkatársai segítségével elektronikus adatbázisaiból, iktatórendszeréből megválaszolja az adatigénylő kérdéseit?
- 5) Születtek-e, és ha igen, pontosan milyen döntések az igényelt jelentések alapján?
- 6) Mely jövőbeli döntések nem születtek még meg az igényelt jelentések alapján az elmúlt 9 évben, amelyeknek kapcsolata a jelentésekhez közvetlen és konkrét?
- 7) Milyen okból nem vették figyelembe, hogy a magyar jogban az adatelv, és nem az iratelv érvényesül? Az adatigénylő által megismerni kívánt jelentések teljes tartalmát átvizsgálták-e abból a szempontból, hogy abból mely adatok ismerhetőek meg, adhatóak ki?
- 8) Kérem, szíveskedjen az egyes jelentésekre vonatkozóan – az adatelv alapján – külön-külön tartalmilag megindokolni, adatonként igazolni a nyilvánosság korlátozásának okát, továbbá megjelölni az azt megengedő törvényi rendelkezést. Indokolja meg azt is, hogy pontosan milyen közérdek alapozza meg az adott dokumentumokhoz való hozzáférés megtagadását, és a hivatkozott közérdek hogyan előzi meg az adatigénylés teljesítéséhez fűződő közérdeket.
- 9) A 2023-as évben valóban nem érkezett a Hivatalhoz egyetlen közérdekű adatigénylés sem? Az elmúlt három évben milyen darabszámú és tárgyú adatigénylések érkeztek a Hivatalhoz, azok közül melyeket teljesítették és utasították el, és milyen indokokra hivatkozással?
- 10) Milyen okból nem teszik közzé a KEHI által készített jelentéseket, éves beszámolókat a Hivatal honlapján?
- 11) Az Infotv. 37. § (1) bekezdése értelmében a közzétételre kötelezett szervezeteknek – így a Hivatalnak is – az Infotv. 1. melléklete szerinti általános közzételési listában meghatározott adatokat az 1. mellékletben foglaltak, valamint az az elektronikus közzétételről szóló 305/2005. Korm. Rendelet és a közzételési mintákról szóló 18/2005. IHM rendelet szerint közzé kell tennie. A Hivatal honlapján naprakészen és

teljes körűen szerepelnek általános, különös és egyedi közzétételi listái? (Az elmúlt 3 évben valóban csupán 3 db, az elmúlt évben csupán 1 db 5 millió forintot meghaladó szerződést kötött a Hivatal?)

- 12) A Hivatal honlapján található információk szerint a KEHI az adatigénylés teljesítéséért – az azzal kapcsolatban felmerült költség mértékéig terjedően – költségtérítést állapíthat meg. Kérem nevezze meg a költségtérítés megállapításának jogalapját!

II. A KEHI válasza a Hatóság megkeresésére

A KEHI KEHI-11-129/4/2024. iktatószámú válaszelevele 2024. május 6-án érkezett meg a Hatósághoz, és az alábbiakat tartalmazta:

A Hivatal az egységes központi irat- és dokumentumkezelési rendszer kiterjesztésével kapcsolatos további feladatokról szóló 2044/2023. Korm. határozat előírásainak megfelelően az egységes központi elektronikus irat- és dokumentumkezelési rendszert (a továbbiakban: EKEIDR) köteles használni a hivatalos iratainak iktatására, nyilvántartásainak vezetésére. Az elektronikus rendszerben a következő adatok kerülnek rögzítésre: beérkező, illetve kimenő iratok iktatási ideje, tárgya, a feladó, illetve a címzett megnevezése, elérhetősége, az iratok iktatószámai, az iratok típusa (eredeti vagy másolat).

Mivel a Hivatal által kötelezően használt elektronikus információs rendszer lényegét tekintve egy elektronikus iktatókönyvként funkcionál, az EKEIDR rendszer nem tartja nyilván, hogy az egyes vizsgálatok mely szervezetet, szervezeteket érintettek (még az ellenőrzött, és az ellenőrzöttnek nem minősülő, azonban az ellenőrzés során adatszolgáltatás céljából megkeresett szervek megkülönböztetésére sem alkalmas). Vannak továbbá olyan, többszáz szervezet érintő ellenőrzések is, amelyeknél az ellenőrzöttek az elektronikus iktatórendszerben egyáltalán nem jelennek meg, mert részükre külön-külön vizsgálatindító és adatszolgáltatást kérő levél sem kerül kiküldésre, hanem a Hivatal az ellenőrzést más, közhiteles forrásból (például kincstári adatszolgáltatások alapján) folytatja le. Nem tartalmazza továbbá a rendszer az ellenőrzési jelentések megállapításait, az egyes ellenőrzések kezdő és befejező időpontját és az ellenőrzések jogalapját sem (a bejelentő megfogalmazása szerint azt, hogy „kinek a kezdeményezésére indult a vizsgálat”).

A fentiekre tekintettel tévesnek gondolják a Hatóság azon álláspontját, hogy a bejelentő által igényelt adatok „egyszerű informatikai műveletek” elvégzésével „a Hivatal elektronikus adatbázisaiból, iktatórendszeréből egyszerűen kikereshetőek”. A valóság ezzel szemben az, hogy az adatigénylés teljesítéséhez a Hivatal által 2015 óta elkészített valamennyi jelentés feldolgozására, az előzményi adatok felkutatására, rendszerezésére és önálló adatbázisba foglalására lett volna szükség.

Az Alkotmánybíróság 13/2019. (IV. 8.) AB határozata szerint „[...] az adatkezelő kizárólag a létező, bármilyen módon rögzített és ténylegesen a kezelésében lévő közérdekű/közérdekből nyilvános adato(ka)t köteles kiadni.” „Az egyébként kezelt (például tárolt) adatok kikeresésétől elkülönítendő az az eset, amikor az adatigénylés már nem egy konkrét, egyszerűen vagy többletmunkával kikereshető, a közfeladathoz kapcsolódó adatra vagy adatsorra irányul, hanem arra, hogy az adatkezelő a rögzítetteken kívül új adatokat szerezzen be, gyűjtsön, vagy az általa egyébként kezelt adatok összevetése útján új, minőségileg más adatot (statisztikát, kimutatást), esetleg az adatokat magyarázó anyagokat állítson elő, vagy az adatokból következtetéseket vonjon le.”

Mivel a bejelentő adatigénylését a Hivatal csak minőségileg új adatbázis létrehozásával, aránytalanul nagy munkateher mellett tudta volna teljesíteni, melyre a Hivatal az Alkotmánybíróság döntése értelmében nem kötelezhető, az adatigénylés teljesítésének

megtagadása a KEHI elnökének álláspontja szerint jogszerű és megalapozott volt.

A bejelentő a 2015. évtől kezdődően kérte továbbá a Hivatal valamennyi jelentésének a megküldését is. Amellett, hogy a Hivatal által készített jelentések a KEHI elnökének álláspontja szerint döntés-előkészítő adatok, és ezért nem nyilvánosak, azokban sok esetben egyéb védendő adatok (például banktitok, üzleti titok, értékpapírtitok) is szerepelnek, melyeket a Hivatal a vonatkozó ágazati törvények alapján időbeli korlátozás nélkül köteles megőrizni. Ennyi jelentés egyidejű kiadása és az azokban szereplő védendő adatok felismerhetetlenné tétele az elnök szerint veszélyeztetné a Hivatal alapfeladatainak ellátását is az alábbiakra tekintettel.

A Hivatal, mint a Kormány által az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 109. § (2) bekezdés *b*) pontjában kapott felhatalmazás alapján kijelölt kormányzati ellenőrzési szerv alapvető feladata az ellenőrzött szerv szervezetétől függetlenül működő, elsősorban a közpénzek felhasználását, a nemzeti vagyonnal való gazdálkodást, annak megóvását, a közfeladatok hatékony, gazdaságos és eredményes ellátását vizsgáló tárgyilagos, tényfeltáró, következtetéseket levonó és javaslatokat megfogalmazó ellenőrzési vagy tanácsadó tevékenység ellátása. Emellett a Hivatal a Kormányzati Ellenőrzési Hivatalról szóló 355/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kehi Korm. rendelet) 10/A. §-ában, továbbá a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően folyamatosan ellátja a minisztériumok belső ellenőrzésének támogatásával kapcsolatos feladatokat, valamint nyilvántartja a kormányhatározatban rögzített kormánydöntéseket és nyomon követi azok végrehajtásának állapotát. A Hivatal működteti továbbá a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal feladatainak bővítéséről, valamint az Állami Számvevőszékkel Való Kormányzati Kapcsolattartásért Felelős Tárcaközi Bizottság létrehozásáról szóló 1514/2019. (VIII. 30.) Korm. határozattal létrehozott tárcaközi bizottságot, valamint az Államháztartási Belső Kontroll Munkacsoport keretein belül működő Kormányzati Ellenőrzési Témacsoportot, a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételtől szóló 2010. évi CXXXI. törvény alapján pedig folyamatosan ellenőrzi a Magyar Közlönyben megjelenő valamennyi jogszabály társadalmi egyeztetésére vonatkozó szabályok megtartását. A fentiek mellett a Hivatal ellátja az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. törvény szerinti beruházásokkal összefüggésben jelentkező ellenőrzési feladatokat.

A Hivatal személyi állománya jelenleg nyolcvannegy fő, ebből jogász végzettséggel negyvenöt fő rendelkezik. Az ellátott, fentiekben ismertetett alapfeladatokra is tekintettel a KEHI elnöke szerint megállapítható, hogy a 2015 óta elkészült valamennyi, összesen több ezer oldal terjedelmű jelentés egyenkénti átvizsgálása, illetve feldolgozása a Hivatal alapfeladatainak ellátását ellehetetlenítené. A Kúria EBH2013. P.16. számú döntése alapján a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok igénylése kapcsán is érvényesülnek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény alapelvei, így a jóhiszeműség és tisztesség elve, valamint a joggal való visszaélés tilalmának követelménye is. Az ilyen mértékű, a közfeladatot ellátó szerv alapfeladatainak ellátását ellehetetlenítő – és az adatigénylő számára is nyilvánvalóan feldolgozhatatlan mennyiségű adatra, készletező jellegű adatgyűjtésre irányuló – adatigénylés a Hivatal álláspontja szerint e követelményekkel ellentétes, a visszaélésszerű joggyakorlás tilalmába ütközik, a közérdekű adat megismerése iránti alanyi jognak a társadalmi rendeltetésével és céljával nem összeegyeztethető módon történő gyakorlását jelenti.

A bejelentőnek az ellenőrzési jelentésekkel kapcsolatos adatigénylése azonban a KEHI elnökének álláspontja szerint nem csak azért került elutasításra, mert az nem felelt meg a Polgári Törvénykönyv által előírt alapelveknek, hanem azért is, mert a Hivatal jelentései nem nyilvánosak, és azok nyilvánosságra hozataláról a Hivatal nem is dönthet az alábbiakra tekintettel.

A Hivatal a jogállását és a feladatait meghatározó jogszabályok szerint a Kormány belső ellenőrzési szerveként működik (korábban a jogszabályok kifejezetten belső ellenőrzési szervként nevesítették, 2011 óta kormányzati ellenőrzési szerv, azonban funkcióját tekintve ugyanúgy a Kormány számára végzi a belső ellenőrzési feladatokat). A Hivatal által készített jelentések belső ellenőrzési jelentéseknek minősülnek, amelyek a vonatkozó jogszabályoknak és a nemzetközi ellenőrzési standardoknak megfelelően sosem voltak és jelenleg sem nyilvánosak. A Belső Ellenőrök Nemzetközi Szervezete (Institute of Internal Auditors, IIA) által kiadott „Belső ellenőrzési szakma gyakorlati standardjai” ugyanis a belső ellenőrzés szakmai gyakorlatának nemzetközi normái között rögzíti, hogy „a belső ellenőrzési vezetőnek felügyelnie kell a megbízás dokumentációjához való hozzáférést. A belső ellenőrzési vezetőnek meg kell szereznie a felső vezetés és/vagy a jogi tanácsadó jóváhagyását, mielőtt a szükséges dokumentációkat külső felek számára rendelkezésre bocsátja.”

A belső ellenőrzésekre vonatkozó hazai szabályozás a fenti nemzetközi standarddal összhangban van, a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 44. § (3) bekezdése ugyanis rögzíti, hogy a költségvetési szerv vezetője – a belső ellenőrzési vezető véleményének kikérésével – dönthet úgy, hogy a lezárt ellenőrzési jelentést vagy annak kivonatát nyilvánosságra vagy harmadik fél tudomására hozza az adatvédelemre vonatkozó jogszabályok figyelembevételével. A KEHI elnöke megjegyezte, hogy miközben a Hatóság is e szabályok szerint működik, és a honlapján a szervezetét érintően készült belső ellenőrzési jelentéseket nem teszi közzé, addig a Kormánytól elvárja a belső ellenőrzési szerve által készített jelentések nyilvánosságra hozatalát.

A Hivatal fenti jogállásával összhangban a kormányzati ellenőrzések elrendelésére a Kehi Korm. rendelet 11. § (1) és (3) bekezdése alapján a Kormány, a miniszterelnök, illetve az általános politikai koordinációért felelős miniszter (a továbbiakban együtt: elrendelő) utasítása alapján kerülhet sor. Ebből adódóan az adatkezelés megkezdése a Hivatal szervezetétől elkülönülő szerv, illetve személy döntésén alapszik, az ellenőrzés tárgyát, azaz az adatkezelés célját is az elrendelő határozza meg, illetve az elkészült jelentés alapján a további döntéseket is az elrendelő hozza meg. A Hivatal jelentései tehát az elrendelő döntéseinek az előkészítő adatai, ezért azok nyilvánosságra hozataláról is kizárólag ő jogosult döntést hozni.

A KEHI elnökének álláspontja szerint mivel a Hivatal vizsgálatainak és az azok alapján készült jelentéseknek alapvető rendeltetése a vizsgálatot elrendelő döntésének megalapozása, előkészítése, nem a jelentés fellelési helye alapozza meg az adatkezelő személyét. A Hivatal által lefolytatott vizsgálat az elrendelő utasítására indul, annak célját ő határozza meg és a jelentés az ő döntését készíti elő, a Hivatal kizárólag a kormányzati ellenőrzés sikeres lefolytatása érdekében hoz döntéseket. A jelentés alapján a további döntések meghozatala is az elrendelő hatáskörébe tartozik. Az előadottakból az következik, hogy a Hivatal nincs abban a helyzetben, hogy a jelentései alapján meghozatalra kerülő döntésekről bármilyen nyilatkozatot tudjon tenni. Megjegyezte továbbá, hogy ezen adatok döntés-előkészítő és így védendő minősége független attól, hogy ezek alapján ténylegesen megszületett-e már az elrendelő részéről a döntés vagy sem. A Hatóság azon álláspontja, amely kizárólag a jelentés fizikai fellelési helye alapján határozza meg az adatkezelői minőséget, a Hivatal működését meghatározó jogszabályok céljának, illetve a Hivatal rendeltetésének figyelmen kívül hagyásán alapul, ezért sem elméleti, sem gyakorlati szempontból nem elfogadható a KEHI elnöke szerint.

Az Infotv. 27. § (5) bekezdése értelmében a döntés-előkészítő adat nyilvánosságra hozatalát az azt kezelő szerv vezetője engedélyezheti, ezért a Hatóság jogértelmezésével ellentétben, a közérdekű adatigényléssel érintett jelentések nyilvánosságra hozataláról a Hivatal nem hozhat döntést. E döntés meghozatala, a fentiekben kifejtettek szerint, az elrendelő

hatáskörébe tartozik. A Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró által az Alkotmánybíróság 6/2016. (III. 11.) AB határozatához fűzött különvélemény szerint a Hivatal a Kormány „teljesítési segédje”, ezért egyetlen adat esetében sem jogosult kiadni az adatkezelő Kormány helyett a kért információkat. Dr. Sulyok Tamás ugyanezen alkotmánybírói határozathoz fűzött különvéleménye szerint pedig az Alkotmánybíróságnak szükséges lett volna különbséget tennie aközött, hogy egy közfeladatot ellátó szerv saját hatáskörben meghozott döntés eredményeképpen végez adatkezelő tevékenységet, vagy erre utasítás keretében kerül sor. A különbségtételre azért kell, hogy sor kerüljön, mert a jelentésben foglaltak alapján további eljárási cselekményekre kerülhet sor, amelyről a jelentés készítője nem bír tudomással. Ebből az okból kifolyólag javaslatot tett olyan szabály megfogalmazására, miszerint azokban az esetekben, amikor az adatkezelés, azaz a jelentés elkészítése más szerv megkeresésén alapszik, az adatigénylési eljárás során szükséges legyen ezen megkereső szerv bevonása, így olyan eljárás alakítható ki, amelyben az abban kompetens szerv igazolni tudja, hogy az egyes adatok mely további döntések megalapozását szolgálják.

Ezeket a különvéleményeket azért emelte ki a KEHI elnöke, hogy bemutatásra kerüljenek a Hivataltól független jogi szaktekintélyek álláspontjai is, amelyek kellő alaposággal, nem csak az Infotv. közérdekű adatokra vonatkozó szabályait, hanem a Hivatal alkotmányos helyzetét, működésének, ellenőrzéseinek, jelentéseinek jogpolitikai célját is megfelelő súllyal mérlegelték. Meggyőződése, hogy ezek figyelembevétele a közérdekű adatok nyilvánosságát semmiben nem korlátozná, ellenben az adatok nyilvánosságra hozatala felől az elrendelő hozhatna döntést, amely rendelkezik az annak kapcsán mérlegelendő szempontok ismeretével, így egy valóban működő és elméleti szempontból is megalapozott rendszer lenne kialakítható.

Kiemelendő továbbá az is a KEHI elnöke szerint, hogy az adatok kiadása az ellenőrzést végző személyek szabad vélemény-kifejtését, így végső soron az ellenőrzés célját és objektivitását veszélyezteti, ugyanis az elkerülhetetlenül az ellenőrök önkorlátozásához vezet.

A KEHI elnöke előadta: a jogállamiság Alaptörvényben meghatározott követelményéből levezethetően kijelenthető, hogy egy közigazgatási szerv a hatáskörét nem ruházhatja át. Abban az esetben, ha a jogalkotó jogszabályban valamely szervnek hatáskört adott, akkor azon belül a szerv jogosult és egyben köteles eljárni. Ez azt jelenti egyúttal a KEHI elnöke szerint, hogy az adott szerv a feladatát, illetve döntési jogkörét nem delegálhatja tovább, és azt egy másik szerv nem vonhatja el, mivel azzal sértené a jogbiztonságot. Ebből adódóan véleménye szerint a Hivatal sem vonhatja el az elrendelő hatáskörét, azaz a jelentései nyilvánosságra hozataláról nem dönthet.

Figyelemmel arra, hogy a Hivatal által a Kehi Korm. rendelet 8. §-a alapján a tevékenységéről készített éves beszámolók tartalmazzák a kormányzati ellenőrzési feladatok teljesítésének értékelését, a kormányzati ellenőrzések fontosabb megállapításait és javaslatait, valamint tájékoztatást a kormányzati ellenőrzések során feltárt büntető-, szabálysértési, fegyelmi vagy polgári jogi jogviszony alapján érvényesítendő jog, követelés, egyéb polgári jogi igény érvényesítésére irányuló eljárás megindítására okot adó cselekményekről, mulasztásokról vagy hiányosságokról, az ellenőrzési jelentések nyilvánosságra hozatalával kapcsolatban fent leírtak a KEHI elnöként álláspontja szerint az éves beszámolók tekintetében is alkalmazandók.

A Hivatalhoz az elmúlt három évben érkezett közérdekű adatigénylésekkel kapcsolatos kérdés alapján a KEHI elnöke előadta, hogy a Hivatal az Infotv. hatályos [2022-ben és 2023-ban az Infotv. 30. § (3) bekezdésében, 2024-ben pedig a 71/D. § (4) bekezdésében foglalt] előírásainak eleget téve tájékoztatta a Hatóságot a Hivatalhoz érkezett közérdekű adatigénylésekről. E tájékoztatások adattartalmát megismételve megerősítette, hogy 2021-

ben három darab közérdekű adatigénylés érkezett a Hivatalhoz, 2022-ben és 2023-ban pedig közérdekű adatigénylésre nem került sor. A 2021-ben érkezett adatigénylések közül kettő teljesítésre, egy pedig elutasításra került, tekintettel arra, hogy a kért adattal a Hivatal nem rendelkezett. Tájékoztatotta továbbá a Hatóságot arról, hogy az előző évekkkel ellentétben, feltehetőleg a Hivatal tevékenysége iránt az elmúlt időszakban megnövekedett érdeklődésre is figyelemmel az idei év eddigi időszakában már hét közérdekű adatigénylés is érkezett, melyekről a Hivatal a 2025. január 31-ig teljesítendő adatszolgáltatása keretében fog beszámolni a Hatóság számára.

A Hivatal honlapján közzétett adatokkal kapcsolatban az elnök úgy nyilatkozott, hogy a Hivatal az Infotv. 37. § (2) bekezdése szerinti különös közzétételi listával, illetve az Infotv. 37. § (3) bekezdése szerinti egyedi közzétételi listával nem rendelkezik, így a honlap kizárólag az Infotv. 37. § (1) bekezdése szerinti általános közzétételi lista közzétételét szolgálja. A Hivatal ötmillió forint feletti értékű szerződéseinek közzétételi gyakorlatával kapcsolatban előadta, hogy 2022. év végén létrejött a Központi Információs Közadat-nyilvántartás, melyre vonatkozó szabályokat az Infotv. 2022. november 29-től hatályos 37/C. §-a, valamint a Központi Információs Közadat-nyilvántartás részletszabályairól szóló 499/2022. (XII. 8.) Korm. rendelet állapítja meg. Az Infotv. ugyancsak 2022. november 29-től hatályos 37. § (4a) bekezdése kimondja továbbá, hogy a Központi Információs Közadatnyilvántartásban közzétételre kötelezett szervek (idetartozik a Hivatal is) az Infotv. 1. melléklet „III. Gazdálkodási adatok” táblázat 3., 4. és 6. pontja szerinti adataik közzétételét a Központi Információs Közadat-nyilvántartás felületének alkalmazásával is teljesíthetik. Mindezek alapján a Hivatal 2023. óta az ötmillió forint feletti szerződéseire vonatkozó adatokat a Központi Információs Közadat-nyilvántartás felületének alkalmazásával hozza nyilvánosságra: e tárgyban 2023-ban öt alkalommal, legutóbb pedig 2024. január 29-én történt közzététel, melyek a Központi Információs Közadat-nyilvántartásból bárki számára folyamatosan hozzáférhetők.

A Hivatal honlapján található tájékoztatóban szereplő, a közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítéséért megállapítható költségtérítés megállapításának jogalapjára vonatkozó kérdéssel kapcsolatban arról adott az elnök tájékoztatást, hogy az – a Hatóság honlapján található ugyanilyen tárgyú tájékoztatóban foglaltakkal megegyező módon – az Infotv. 29. § (3) bekezdésén, illetve a közérdekű adat iránti igény teljesítéséért megállapítható költségtérítés mértékéről szóló 301/2016. (IX. 30.) Korm. rendelet rendelkezésein alapul. A Hatóság megkeresése alapján azonban a tájékoztatót felülvizsgálták, és megállapították, hogy abban a munkaerőforrás igénybevitelével kapcsolatban felszámítható költségekre utalást – az annak alapjául szolgáló, az Infotv. 29. § (5) bekezdés c) pontjában foglaltak 2022. október 13-tól történt hatályon kívül helyezésére tekintettel – aktualizálni szükséges, melyet végrehajtottak.

A költségtérítésre vonatkozó jogszabályi rendelkezések gyakorlati alkalmazására eddig nem került sor, a Hivatal az elmúlt tizennégy évben közérdekű adatigénylőtől költségtérítés megfizetését egyetlen esetben sem kérte.

III. A Hatóság álláspontja és felszólítása

A Hatóság megkeresésére érkezett válaszlevélben foglaltakkal kapcsolatban a Hatóság az alábbi álláspontot alakította ki, amelyről NAIH-5513-4/2024. iktatószámú levelében tájékoztatta a KEHI-t.

A bejelentő által igényelt adatok közérdekű adatnak minősülnek, és a Hivatal birtokában, kezelésében vannak. A közérdekű adatigénylés tárgyát képező dokumentumokkal, adatokkal rendelkező, azokat birtokló közfeladatot ellátó szerv köteles kiadni a kért nyilvános közérdekű adatokat az Alaptörvény, valamint az Infotv. rendelkezései értelmében.

1. Az adatigénylés 1)-4) pontjaiban szereplő adatok megismerhetősége

A KEHI válaszlevelében azt részletezi, hogy az egységes központi elektronikus irat- és dokumentumkezelési rendszeréből (EKEIDR) milyen okokból kifolyólag nem képes az adatigénylés teljesítésére. Azonban egy elektronikus iktatóprogramon felül jóval több lehetőség kínálkozik elektronikus úton is hozzájutni az adatigénylő által megismerni kívánt adatokhoz. Attól még, mert iratkezelési eseményként nem szerepelnek az igényelt adatok az EKEIDR-ben, azok más módon még rögzítve vannak a KEHI-nél, kereshetők és leszűrhetők. Példának okáért – amennyiben az EKEIDR iktatórendszerből nem nyerhetőek ki ezek az adatok – úgy más elektronikus mappákból, file-okból az ügyintézők bevonásával, az ő számítógépeiken található szövegszerkesztő file-ok, ezek hiányában napló-, vagy log-fileok segítségével is teljesíthető az adatigénylés. Ez a Hatóság álláspontja szerint nem haladja meg a számottevő nehézséget jelentő műveletek szintjét, egyszerű olvasási, informatikai, matematikai műveletek szintjét. Az ügyintéző, – vagy a KEHI más alkalmazottja – megnyitja az ügyet a számítógépen, és a fájlokat átfutva minden nehézség nélkül meg kellene tudnia állapítani, hogy a vizsgálat mely szervezet érintette, mettől-meddig tartott, ki kezdeményezte azt, és az milyen megállapításra jutott.

Az adatigénylő a KEHI alaptervékenységének ellátásával összefüggő alapadatokat igényelt, ezért a Hatóság kizártnak tartja, hogy a KEHI-nél nincsenek elektronikusan rögzítve az adatigénylő által igényelt közérdekű adatok, az, hogy a vizsgálatok mely szervezetet érintették, melyek az ellenőrzött és az adatszolgáltatás céljából megkeresett szervek, hogy ne lenne annak rögzített nyoma, hogy a Hivatal az ellenőrzést – vizsgálatindító és adatszolgáltatást kérő levél hiányában – más, közhiteles forrásból folytatja le. Kétségtől rögzített adat az is a Hivatalnál, – még akkor is, ha az EKEIDR rendszer nem tartalmazza azokat – hogy mik voltak az ellenőrzési jelentések megállapításai, az ellenőrzések kezdő és befejező időpontjai, valamint az ellenőrzések jogalapja (vagyis az, hogy „kinek a kezdeményezésére indult a vizsgálat”). Ezek az adatok minden bizonnyal a KEHI éves beszámolóiban is szerepelnek valamilyen formában.

Tehát a Hatóság álláspontja az, hogy az Alkotmánybíróság 13/2019. (IV. 8.) AB határozata szerinti **tárolt adatok kikereséséről, egyszerű (vagy többletmunkával) kikereshető adatokról** van szó jelen ügy kapcsán (azaz az adatigénylés teljesítése nem kívánja meg új adatok beszerzését, gyűjtését, magyarázatok adását, következtetések levonását.)

Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése megköveteli, hogy az e cikkben biztosított jog a gyakorlatban érvényesíthető legyen, és az adatkezelő ne gördítsen akadályokat a közérdekű adatok megismerése elé. A közérdekű adatok megismerésének a biztosítása az adatkezelők egyik alapvető, alkotmányos feladata, és az alapjog védelmére irányuló intézményvédelmi kötelességük alapján a közérdekű adatokat kezelő szervezeteknek aktív magatartást kell tanúsítaniuk, kötelesek a közérdekű adatokhoz való hozzáférést garantálni, tehát az adatkezelő szerv az alapjog biztosítása érdekében tevőleges magatartásra kötelezett. **Az adatigény nem tagadható meg arra hivatkozással, hogy a kért adat közvetlenül – pl. elektronikusan – nem áll rendelkezésre, és az egyébként rögzített adat hozzáférhetővé tételéhez idővel és/vagy költséggel járó többletmunkára van szükség.**

A fent említett AB határozatban a testület kifejtette: amennyiben az adatigénylés létező és kezelt (rögzített) adatok kigyűjtésére, meghatározott szempont szerinti kiválogatására és például táblázatba rendezésére vonatkozik, **a kérelem nem tagadható meg. A kérelmet a rögzítés formájától és attól függetlenül, hogy az adatot esetleg az adatkezelő nyilvántartásainak és/vagy az adatkezelő által tárolt iratoknak az áttekintése útján ki kell keresni, teljesíteni kell.** (Hasonlóan ahhoz, hogy az adatkezelő nem tagadhatja meg az adatigény teljesítését azon az alapon, hogy az az általa kezelt dokumentum átvizsgálását, s a benne található nyilvános adatoknak a nem nyilvános adatoktól való elkülönítését igényelné.) {Indokolás [55] bekezdés}

A közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozása akkor fogadható el alkotmányosan indokoltan, ha azt más alapjog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme kényszerítően indokolja, illetve elkerülhetetlenül szükségessé teszi [Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés]. Jelen ügy kapcsán ilyen indok azonban kizárólag a jelentések bizonyos adataival összefüggésben merülhetne fel, amelyek alapján adott esetben még jövőbeli döntések születhetnek.

A számottevő, ésszerűtlen munkateherre történő utalás nem válhat önkényes döntéssé, üres hivatkozássá. {Indokolás [56] bekezdés}

A Hatóság álláspontja az, hogy az adatigénylő által 1)-4) körben megismerni kívánt adatok gyűjtéséhez szükséges művelet nem igényli az adatok összevetését, összetett jogi értékelő, elemző tevékenység elvégzését, nem minősül új adatsor létrehozásának, a rögzítettek kivül új adatok beszerzése, gyűjtése nem szükséges más szervektől, az adatigénylő sem magyarázatokat nem kért, sem következtetések levonását nem igényelte.

Ahogy a Kúria Pfv. IV.20.275/2024/4. ítélete is rendelkezik, a közfeladatot ellátó szerv kezelésében lévő ügyiratokból a közfeladatára vonatkozó adatok kikeresése nem minősül új adatok előállításának, amennyiben ez nem igényli a kezelt adatok jogi értékelését, az általa kezelt adatok összevetése útján új, minőségileg más adat előállítását. Önmagában az adatigény teljesítéséhez szükséges többletmunka nem szolgál alapul az adatigény elutasításához. Ezt a Kúria egy olyan ügyben mondta ki, amelyben 8400 ügy iratainak áttekintésére (meghatározott szempontok szerinti szűrésére) kötelezte a közfeladatot ellátó szervet.

2. A KEHI által készített jelentések megismerhetősége

A Hatóság ismételten hangsúlyozta, hogy a magyar jogban nem az iratelv, hanem **az adatelv** érvényesül, mely alapján teljes dokumentumok nyilvánossága nem korlátozható arra hivatkozással, hogy azok védett adatot is tartalmaznak. Amennyiben a Hivatal korlátozni kívánja a jelentés adatainak nyilvánosságát (ideértve az adatok terjesztését is), abban az esetben a védett adatok (banktitok, üzleti titok, értékpapírtitok, döntés-előkészítő adatok) felismerhetetlenné tétele mellett köteles a dokumentum másolatát megküldeni a bejelentő részére.³ Az adatigénylőnek küldött indoklásban **adatonként kell igazolni a nyilvánosság korlátozásának okát, továbbá megjelölni az azt megengedő törvényi rendelkezést.**

A vonatkozó hatósági, bírósági és alkotmánybírósági gyakorlat is egyértelmű tekintetben, hogy az Infotv. 27. (5)-(6) bekezdéseire való hivatkozás nem alkalmazható blanketta megtagadási okként. A Hivatal a dokumentumok tartalmi vizsgálatának, tartalmi indokolási kötelezettségének nem tett eleget, csupán formálisan hivatkozott az adatok döntés-előkészítő jellegére, a Hivatal nem hivatkozott konkrét eljárásra, döntésre, az adat és a döntés kapcsolata így nem közvetlen és konkrét, továbbá nem tárta fel azon mérlegelési szempontokat, indokokat sem, amelyek a közérdekű adatok eltitkolása mellett szólnak azok nyilvánosságával szemben. A Hivatal eljárása ily módon az információszabadság indokolatlan korlátozását valósítja meg a Hatóság, a bíróságok⁴ valamint az Alkotmánybíróság⁵ gyakorlata értelmében.

---

³ Infotv. 30. § (1) Ha a közérdekű adatot tartalmazó dokumentum az igénylő által meg nem ismerhető adatot is tartalmaz, a másolaton a meg nem ismerhető adatot felismerhetetlenné kell tenni.

⁴ Kúria Pfv.21.234/2019/7., Kúria Pfv.20.480/2020/4., Fővárosi Ítéltábla Pf.20.829/2022/4., Kúria Pfv.20.509/2023/4., Fővárosi Ítéltábla Pf.20.296/2023/8., Fővárosi Ítéltábla Pf.20.420/2021/5., Fővárosi Ítéltábla Pf.20.057/2021/7.

⁵ 12/2004. (IV. 7.) AB határozat, ABH 2004,217,226-227., 5/2014. (II.14.) AB határozat, 25/2014. (VII. 22.) AB határozat, 6/2016. (III.11.) AB határozat, 34/1994. (VI. 24.) AB határozat

Az Alkotmánybíróság 2016. március 8-i döntése szerint a Hivatal perelhető az általa készített vizsgálati jelentések kiadásáért, ráadásul azok nem minősíthetők sem teljes egészében, sem konkrét döntés megjelölése nélkül, általában véve döntés megalapozását szolgáló adatnak. Az Alkotmánybíróság döntése megállapította, hogy a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.594/2014./6. számú ítélete alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisítette. Ezek nyomán nem tartható fenn tovább a KEHI által hivatkozott BH 2008.333 számú eseti döntés sem.

A Hatóság már 2016-ban (NAIH/2016/4754) megállapította, hogy a Hivatal jogellenesen tagadta meg jelentései adatigénylés keretében történő kiadását.

Attól, mert a KEHI a jelentéseit, éves beszámolóit nem köteles kifejezetten közzétenni honlapján – bár a társadalom szempontjából ez nyilvánvalóan kívánatos lenne – az ezek megismerésére irányuló egyedi közérdekű adatigényléseket teljesítenie kell, valamint a közvéleményt is köteles a Hivatal tájékoztatni a feladatkörébe tartozó ügyekről, így a jelentések, beszámolók tartalmáról. A közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerésének három módja, szintje van az Infotv. értelmében.

- 1) Az **általános tájékoztatási kötelezettség** értelmében a közfeladatot ellátó szervek a feladatkörükbe tartozó ügyekben kötelesek elősegíteni és biztosítani a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását (Infotv. 32. §-a). Ez különböző sajtótermékek kiadását, sajtótájékoztatók tartását, közlemények kiadását jelenti – például arra vonatkozóan, hogy mely szerv, szervezet ellen indult, és milyen eredménnyel zárult egy-egy KEHI vizsgálat.
- 2) Az **elektronikus közzététel kötelezettségének** szabályait az Infotv. 23-24/A. §-ai részletezik. Az elektronikus közzététel kötelezettsége azt jelenti, hogy az Infotv. alapján kötelezően közzéteendő közérdekű adatokat internetes honlapon, digitális formában, bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, kinyomtatható és részleteiben is adatvesztés és -torzulás nélkül kimásolható módon, a betekintés, a letöltés, a nyomtatás, a kimásolás és a hálózati adatátvitel szempontjából is díjmentesen kell hozzáférhetővé tenni. A közzétett adatok megismerése személyes adatok közzétételéhez nem köthető.

Az Infotv. 37. § (1) bekezdése értelmében a közzétételre kötelezett szervezeteknek az Infotv. 1. melléklete szerinti általános közzétételi listában meghatározott adatokat az 1. mellékletben foglaltak szerint közzé kell tennie.

- 3) A közérdekű és közérdekből nyilvános adatok **egyedi adatigénylés keretében** történő megismerése lehetőségének szabályait az Infotv. 21. alcíme tartalmazza. A közfeladatot ellátó szervek kötelesek lehetővé tenni, hogy erre irányuló igény esetén bárki megismerhesse a kezelésükben lévő közérdekű adatokat és közérdekből nyilvános adatokat. Az Infotv. 28. § (1) bekezdése értelmében a közérdekű adat megismerése iránt szóban, írásban vagy elektronikus úton bárki igényt nyújthat be. A közérdekből nyilvános adatok megismerésére a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

A három tájékoztatási mód tehát egymástól függetlenül, egymással párhuzamosan él, nem váltja ki egymást, ez alól egy kivételt enged a jogszabály, az Infotv. 30. § (2) bekezdésének második mondata ugyanis lehetővé teszi, hogy ha a kért adatot korábban már elektronikus formában nyilvánosságra hozták, az igény teljesíthető az adatot tartalmazó nyilvános forrás megjelölésével is.

A jelentések kiadhatósága tárgyában a KEHI hivatkozott a Polgári Törvénykönyv által előírt alapelvekre, így a jóhiszeműség és tisztesség elvére, valamint a joggal való visszaélés

tilalmára. Álláspontja szerint az adatigénylés a visszaélésszerű joggyakorlás tilalmába ütközik.

Az alapvetően megállapítható, hogy a közfeladatot ellátó szervek minél kevésbé teszik átláthatóvá tevékenységüket, gazdálkodásukat az elektronikus közzététel során, annál több és részletesebb egyedi adatigénylést kell teljesíteniük. Az adatigénylések céljának, az igényelt adatok feldolgozhatóságának vizsgálata, az információs szabadság alanyi jogi jellegének kétségbe vonása azonban az alaptörvényi előrelépéseket, a Nemzeti Hitvallásban is deklarált tisztességes közélet biztosítását lehetetlenítené el.

Az adatigénylés teljesítése bizonyos mértékű munkaerő-ráfordítást szükségképpen igényel, ez a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő alapjog intézményi biztosításának velejárója. A nyilvánosság korlátozása kizárólag törvényi szinten lehetséges az Infotv. meghatározott érdekek védelme érdekében, kényelmi szempontok nem képezhetik az adatigénylés megtagadásának alapját. Az adatigény nem tagadható meg arra hivatkozással, hogy a kért adat közvetlenül – pl. elektronikusan – nem áll rendelkezésre, és az egyébként rögzített adat hozzáférhetővé tételéhez idővel és/vagy költséggel járó többletmunkára van szükség.

Az ilyen típusú adatigénylésekért (a leválogatásért, rendszerezésért stb.) felszámítható költségtérítést a jogalkotó eltörölte tekintettel arra is, hogy az Európai Bizottság a közpénzek használatának fokozott átláthatóságához kötötte az Európai Unió források felfüggesztése alóli felmentést Magyarország vonatkozásában. Vagyis korábban egy ilyen típusú adatigénylésért a közfeladatot ellátó szerv költségtérítést állapíthatott volna meg, azaz köteles lett volna a jogszabálmódosítás előtt is teljesíteni az adatigénylést. Jelenleg azonban már a költségtérítés megállapítása és meg nem fizetése sem képezheti akadályát az adatigénylés teljesítésének.

A közfeladatot ellátó szervekhez érkező nagyszámú, jelentős terjedelmű adatigénylések esetében számos megoldást, könnyítést kínál az Infotv.

Ezek a lehetőségek a következők: az adatigénylő felhívása az adatigénylés pontosítására, ha a megismerni kívánt adatok köre nem egyértelmű. Az adatigénylés teljesítésére rendelkezésre álló 15 napos határidő indokolt esetben 15 nappal meghosszabbítható, jelentős terjedelmű másolat esetén másolat készítéssel nem járó teljesítési mód lehetősége kínálható fel. Az Infotv. lehetőséget ad arra is, hogy az elektronikus információs szabadság lehetőségeinek kiaknázására a közfeladatot ellátó szerv vezetője különös közzétételi listát állapítson meg, illetve, ha valamely közérdekű adatokra vonatkozóan rendszeres, vagy nagyszámú adatigénylés érkezik, akkor az adatok elektronikus közzétételéről rendelkezzen, vagy a közzétételi listát felülvizsgálja [Infotv. 30. § (2) bekezdése, 37. § (3) és (6) bekezdés].

Tekintettel arra, hogy az információs szabadság mindenkit megillető alapvető jog, így annak a közfeladatot ellátó szerv egyéb feladatainak ellátásával való összevetése, szembe állítása az alapjogvédelem ügyét nem szolgálja, így a Hatóság ezzel nem azonosulhat. Ha a feladatellátást az alapvető jog érvényesítése vélt vagy valós módon akadályozza, akkor a közfeladatot ellátó szerv vezetője a következőket teheti:

- Áttekinti a rendelkezésre álló erőforrásokat és azok átszervezésével, racionalizálásával, bővítésével felkészíti a szervezetet a megváltozott igények által támasztott követelményeknek való megfelelésre.
- Olyan szervezési, módszertani, technológiai, informatikai változtatásokat hajt végre, amelyek lehetővé teszik az adatigénylések gyors és hatékony teljesítését.
- Az információs és iratkezelési rendszereik, belső eljárási rendjük fejlesztésénél messzemenően előtérbe helyezik az információs szabadság érvényesülésének szempontjait is.

- Az egyes munkafolyamatok, feladatellátások során minden esetben figyelembe veszik, és előre tervezik az ezekre irányuló adatigénylések teljesíthetőségét.
- A már említettek szerint élnek az Infotv. 37. § (3) és (6) bekezdésében szereplő jogkörrel, és egyedi közzétételi listát készítenek, illetve kiegészítik azt, annak érdekében, hogy minél nagyobb számú közérdekű adat legyen elérhető a saját vagy a közérdekű adatok közzétételére szolgáló honlapjukon, így az adatigénylés az Infotv. 30. (2) bekezdése alapján (ha a kért adatot korábban már elektronikus formában nyilvánosságra hozták, az igény teljesíthető az adatot tartalmazó nyilvános forrás megjelölésével is) teljesíthető.

Az alapvető jog érvényesülési határainak meghatározása, korlátainak kijelölése, valamint a joggal való visszaélés megállapítása nem a Hatóság feladata. Mindettől függetlenül a közérdekű adatok közérdekű adatok maradnak, akkor is, ha egy valaki, akkor is, ha többen és többször igénylik, akkor is, ha sok adat, vagy jelentős terjedelmű adat az adatigénylés tárgya. A joggal való visszaélés megállapítása az eset összes körülményének mérlegelése után a bíróság hatáskörébe tartozhat, azonban figyelembe kell venni, hogy az információs szabadság nem polgári jogi igény, hanem alapvető jog. Az Infotv. a joggal való visszaélésre tekintettel történő alapjogkorlátozást lehetővé tevő rendelkezést nem tartalmaz, ilyen megtagadási okot nem biztosít.

A KEHI úgy véli továbbá, hogy az Infotv. 27. § (5) bekezdése alapján a Kormány, a miniszterelnök illetőleg az általános politikai koordinációért felelős miniszter, mint az ellenőrzések elrendelői dönthetnek az adatok nyilvánosságra hozataláról, megismerhetőségéről. A Hivatal álláspontja szerint a nyilvánosságra hozatal kapcsán ő maga azért nem hozhat döntést, mert az ellenőrzéseket a KEHI az elrendelő utasítására végzi, azok tárgyát, az adatkezelés célját az elrendelő határozza meg, valamint az elkészült jelentés alapján a további döntéseket is az elrendelő hozza meg, ezért úgy vélik, a Hivatal jelentései az elrendelő döntéseinek az előkészítő adatai, és következésképpen az elrendelő jogosult dönteni az adatok nyilvánosságra hozataláról és az adatigénylés teljesíthetősége felől. A Hivatal éves beszámolóinak megismerhetőségével kapcsolatban ugyanezen állásponton vannak.

A Hatóság álláspontja ezzel szemben az, hogy a Hivatal nem hivatkozhat arra, hogy nem jogosult a megismerni kívánt jelentésekre irányuló közérdekű adatigényléseket elbírálni, mert a KEHI önálló közfeladatot ellátó szerv, önálló jogi személy, amely saját maga készítette a jelentéseket, amelyek véglegesített, rögzített dokumentumok, a kezelésében vannak, a tevékenységére vonatkoznak, közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkeztek, és amelyek ily módon kétséget kizáróan a Hivatal közérdekű adatai. Az Infotv. 27. § (5) bekezdése alapján a jelentéseket kezelő szerv vezetője kétségkívül Ön, és nem egy másik szerv/személy. Természetesen amennyiben az adatigénylő a Kormányhoz, a miniszterelnökhöz illetőleg az általános politikai koordinációért felelős miniszterhez fordult volna adatigénylésével, úgy ezen szervek/személyek lennének kötelesek engedélyezni – az adat megismeréséhez és a megismerhetőség kizárásához fűződő közérdek súlyának mérlegelésével – az adatok megismerését.

A Hatóság nem ért egyet a KEHI érvelésével abban sem, hogy nem a jelentés fellelési helye alapozza meg az adatkezelő személyét. Amennyiben úgy ítéli meg, hogy az adatelv alapján a jelentések bizonyos részei esetlegesen még meg nem született jövőbeli döntéseket alapoznának meg, ezzel összefüggésben külön-külön jelentésenként **a Hivatal vezetőjének kell nyilatkoztatnia a vizsgálat elrendelőjét, hogy az adatelv alapján pontosan nevezze meg a jelentések azon részeit, amelyek alapján még jövőbeli döntéseket fog hozni, ez nem eshet az adatigénylő, az információs szabadság kárára.** Ez azonban vélhetően csak a legutóbbi évek jelentéseit érinti, és nem a közel egy évtizede keletkezett jelentéseket.

Éppen azért a Hivatal arra való hivatkozása, hogy nem vonhatja el az ellenőrzést elrendelő hatáskörét, feladatát, illetve döntési jogkörét nem delegálhatja tovább a jogállamiság Alaptörvényben meghatározott követelményéből levezethetően, nem foghat helyt, hiszen az Infotv. 27. § (5) bekezdése kifejezetten a Hivatal vezetőjét nevesíti, mint az adatok megismerését engedélyező személyt, ezért éppen a Hivatal kívánja továbbdelegálni erre vonatkozó hatáskörét az elrendelő szervre.

Nem ért egyet a Hatóság azzal sem, hogy az adatok döntés-előkészítő, és így védendő minősége a KEHI álláspontja szerint független attól, hogy a jelentések alapján ténylegesen megszülettek-e a döntések vagy sem. Az Infotv. alapján ugyanis a döntések meghozatala után a főszabály a nyilvánosság. **A döntés-előkészítő adata történő hivatkozás kapcsán a fogalom függetlenítése magától a döntéstől lehetetlen.**

Az információszabadság alkotmányos alapjog, ezért a megismerés és terjesztés indokaira tekintet nélkül biztosított az Alaptörvény által. A közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerése, valamint a közérdekű adatok terjesztése nem célhoz kötött. Ez azt jelenti, hogy ezen adatok megismerésének semmilyen érintettség vagy érdek nem feltétele. Így a puszta kíváncsiság éppúgy megfelelő motivációja lehet az adatigénylésnek, mint az, ha valaki az így megismert közérdekű adatot a közéleti véleménynyilvánítása során terjeszteni kívánja, vagy az adatok alapján tanulmányt ír, szakdolgozatához kívánja felhasználni az adatokat. A Hatóság állandó gyakorlata szerint ezért a közfeladatot ellátó szervek nem vizsgálhatják az adatigénylés céljait, ellenkező esetben az érintettek közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez fűződő joga súlyosan sérülne.

Sem az adatkezelő, sem pedig a célhoz kötöttség elve nem alkalmazható az információszabadság keretén belül megismerhető adatokra, a közfeladatot ellátó szervek kapcsán.⁶ Ez ugyanis ellentétes lenne a vonatkozó alapjogok szellemiségével, továbbá olyan nagyfokú jogbizonytalanságot eredményezne, amely veszélyeztetné egy, a demokratikus társadalom szempontjából kiemelt fontosságú alapjog érvényesülését.⁷

Attól még, mert a KEHI által hivatkozott 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet tartalmaz szabályokat arra vonatkozóan, hogy a költségvetési szerv vezetője – a belső ellenőrzési vezető véleményének kikérésével – dönthet úgy, hogy a lezárt ellenőrzési jelentést vagy annak kivonatát nyilvánosságra vagy harmadik fél tudomására hozza az adatvédelemre vonatkozó jogszabályok figyelembevételével, az Alaptörvény és az Infotv. szerint az állampolgárokat megillető információszabadsághoz fűződő alapjogok nem válnak kiüresíthetővé. (Hasonlóan, egy AB határozathoz fűzött különvélemény vagy a „Belső ellenőrzési szakma gyakorlati standardjai” c. dokumentum sem írhatja felül a hatályos jogszabályi rendelkezéseket.)

A közérdekű adatok megismerhetősége az Alaptörvényben meghatározott alapvető jog, és a bíróságok gyakorlatában az Alaptörvény vonatkozó rendelkezései (például a VI. cikk (3) bekezdése és a 39. cikk (2) bekezdése) közvetlenül hatályosak, az adatigénylők ezekre az Alaptörvényben foglalt szabályokra közvetlenül hivatkozhatnak.

Vagyis, tekintettel arra, hogy az adatigénylés teljesítésére vonatkozó kötelezettség az Alaptörvényből és az Infotv.-ből fakad, semmilyen más ágazati törvénynek, kormányrendeletnek nem kell felhatalmazást adnia arra, hogy a közfeladatot ellátó szerv teljesítse a közérdekű adatigényléseket. Az adatigénylők az Alaptörvényben foglalt

---

⁶ Kivételt képez az az eset, amikor az Infotv. az adatigénylőt kötelezi a nyilvános személyes adatok célhoz kötött adatkezelés elvének megfelelő terjesztésére.

⁷ NAIH/2015/6986/2/V.

információszabadság rendelkezésekre közvetlenül hivatkozhatnak mind a Hatóság, mind a bíróságok eljárása során.

A Hatóság úgy véli továbbá, hogy a megismerni kívánt közérdekű adatok a társadalom, a magyar állam és az Európai Unió számára is fontos információval szolgálnának, a KEHI, valamint Magyarország átláthatóságát segítenék elő, és a KEHI, valamint a magyar állam működésébe vetett közbizalmat erősítenék. A Hatóság álláspontja szerint – a KEHI nézőpontjával ellentétben – az ellenőrzést végző személyek szabad vélemény-kifejtését, az ellenőrzés célját és objektivitását nem a nyilvánosság veszélyezteti, hanem a Hivatal működésének átláthatatlansága. Egy intézménybe vetett közbizalmat, a szerv működésének hatékonyságát egyértelműen a szerv átlátható működése szolgálja jobban, és nem a közérdekű adatok kiadásának megtagadása.

A fentiek, valamint az Infotv. 56. § (1) bekezdése alapján a Hatóság **felszólította** a Kormányzati Ellenőrzési Hivatalt, hogy a bejelentő közérdekű adatigénylésének tegyen eleget, és a megismerhető közérdekű adatokat bocsássa rendelkezésére.

Az Infotv. 56. § (2) bekezdése alapján a Hivatal – egyetértése esetén – haladéktalanul megteszi az (1) bekezdés szerinti felszólításban megjelölt szükséges intézkedéseket, és a megtett intézkedéseiről, illetve – egyet nem értése esetén – álláspontjáról a felszólítás kézhezvételétől számított harminc napon belül írásban tájékoztatja a Hatóságot.

A KEHI elektronikus közzétételi kötelezettségével kapcsolatban a Hatóság tájékoztatta továbbá a Hivatalt, hogy az Infotv. 1. melléklet III. Gazdálkodási adatok 3. pontja szerinti, – a közfeladatot ellátó szerv által nyújtott, az államháztartásról szóló törvény szerinti költségvetési támogatások kedvezményezettjeinek nevére, a támogatás céljára, összegére, továbbá a támogatási program megvalósítási helyére vonatkozó adatok, – 5 millió forintot el nem érő költségvetési támogatások adatait a Hivatal általános közzétételi listájában kell közzé tenni. Arra nem alkalmazható az Infotv. 37. § (4a) pontjában megállapított alternatív lehetőség, mivel e támogatások nem esnek a „felületen” közzéteendő adatok körébe.

* * *

A vizsgálat eredményes lezárása érdekében a Hatóság kérte a KEHI-t, hogy az Infotv. 54. § (1)-(2) bekezdései alapján tájékoztassa továbbá az alábbiakról:

1. Hány vizsgálat, ellenőrzés végződik jelentéssel? Hány vizsgálatot folytatott a KEHI és hány jelentést készített 2015 óta? Nagyságrendileg hány ügyet, vizsgálati jelentést kellene átnéznie az ügyintézőknek ahhoz, hogy megállapíthatóak legyenek a bejelentő által kért közérdekű adatok? Ezekben a vizsgálatokon és jelentéseken hány ügyintéző dolgozott? Lehetséges-e az egyes ügyintézők számítógépén, a megismerni kívánt közérdekű adatokat tartalmazó fájlok között rákeresni a kért közérdekű adatokra?
2. Kiadta-e a KEHI korábban a jogerős bírósági ítéletek eredményeképpen a jelentéseit az adatigénylő(k) részére? Amennyiben igen, ezek mely jelentéseket érintették?
3. A KEHI éves beszámolójához, statisztikai adatgyűjtéséhez, más Európai Unió vagy állami szervek számára már előállított adatok használhatóak-e az adatigénylő kérdéseinek megválaszolásához?
4. A KEHI nyilatkozata szerint az EKEIDR rendszer nem tartja nyilván, hogy az egyes vizsgálatok mely szerveket, szervezeteket érintettek. Az erre vonatkozó adatokat hogyan, milyen módon rögzíti, tartja nyilván pontosan a KEHI?

5. Az ellenőrzött és az adatszolgáltatás céljából megkeresett szervezetek sem különböztethetők meg az EKEIDR rendszer alapján az elnök állítása szerint. Az adatszolgáltatás céljából megkeresett szervezetek esetében az adatszolgáltatási kérelem, és annak teljesítése hogyan rögzített, dokumentált a Hivatalnál?
6. Az olyan, hivatkozott, több száz szervezet érintő ellenőrzések esetében – ahol az iktatórendszer nem tartalmazza az ellenőrzöttek megnevezését – van-e arról rögzített adat, feljegyzés, hogy az ellenőrzés mikor indult, mely közhiteles forrás adatai alapján, mely szervezetet érintett, valamint mikor és milyen következtetésre jutott?
7. A vizsgálatok kezdete és befejezése milyen módon rögzített a Hivatalnál? A legelső beérkező és a legutolsó kimenő irat iktatási ideje például miért nem alkalmas ezeknek az adatoknak a megállapítására?
8. Hol és hogyan dokumentálja, rögzíti a Hivatal az ellenőrzések jogalapját, azaz azt, hogy kinek a kezdeményezésére indultak ezek a vizsgálatok?
9. Milyen megállapításokra juthatnak a KEHI által végzett vizsgálatok, és ezeket a megállapításokat hogyan dokumentálja a KEHI?
10. A KEHI által végzett tevékenységgel kapcsolatos információkhoz – a közpénzköltésekkel, az esetleges pénzügyi visszaélésekkel, korrupciós kockázatokkal kapcsolatos információkhoz – hogyan juthatnak hozzá az állampolgárok?
11. Mely jelentéseit tette közzé a KEHI 2015 óta a honlapján, és mi indokolta ezen jelentések közzétételét?⁸
12. A KEHI éves beszámolójának mely adatait, mire hivatkozással és pontosan meddig tartja elzárhatónak a nyilvánosság elől? A Hatóság kérte továbbá a KEHI 2023. évi beszámolójának megküldését.
13. Mi az akadálya annak, hogy a KEHI a jelentéseiről első körben egy listát adjon ki az adatigénylő részére annak érdekében, hogy az adatigénylő esetleg pontosítani tudja, hogy mely jelentések megismerését részesítené előnyben?

IV. A KEHI válasza a Hatóság felszólítására

A KEHI elnöke az Infotv. 56. § (2) bekezdése alapján arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy a Hivatalhoz 2024. július 17. napján elektronikus úton érkezett, NAIH-5513-4/2024. iktatószámú levélben foglalt felszólítással nem ért egyet, a KEHI-11-129/4/2024. ikt. számú levelében ismertetett álláspontját továbbra is fenntartja.

Tekintettel arra, hogy a KEHI elnöke szerint az Infotv. 56. § (1) bekezdése szerinti felszólítással az Infotv. VI. Fejezet 30. címe szerinti vizsgálat befejezésre, lezárásra került, és az Infotv. 54. § (1) bekezdése szerinti felhívásra (tájékoztatás kérésre) álláspontja szerint csak a vizsgálat során van lehetőség, a levelében feltett további kérdések megválaszolása okafogyottá vált.

---

⁸ PI. jelenleg a Budapest Főváros Önkormányzata által az Európai Beruházási Banktól felvett hitelből finanszírozott Széchenyi Lánchíd felújításának ellenőrzése során feltárt pénzmozgásokról szóló ellenőrzési részjelentés szerepel a KEHI honlapján

Az Infotv. 1. melléklet III. Gazdálkodási adatok 3. pontjával kapcsolatosan tájékoztatta a Hatóságot, hogy a Hivatal a feladat- és hatásköréből adódóan költségvetési támogatások nyújtásával nem foglalkozik, így erre vonatkozó adat nála nem keletkezik. Az ezzel kapcsolatos tájékoztatás a Hivatal honlapján található általános közzétételi lista III.3.2. pontjában folyamatosan elérhető.

A Hivatal jelentéseinek nyilvánosságával kapcsolatos, az adatvédelmi biztos, illetve a Hatóság és a Hivatal közötti levelezés már több mint két évtizedes múltra tekint vissza. Ez idő alatt az ügyben a bíróságok egymásnak is ellentmondó döntéseket hoztak, illetve a korábbi levelében bemutatottak szerint az Alkotmánybíróság is megosztott volt.

A KEHI elnökének álláspontja szerint a vita megnyugtató lezárását egy olyan egyértelmű szabályozás kialakítása eredményezné, amely egyszerre biztosítja a közérdekű adatok nyilvánosságát, és veszi figyelembe a Hivatal alkotmányos helyét, a közigazgatási szervezetrendszerben betöltött szerepét

V. Összegzés

A KEHI elnökének álláspontjával ellentétben a Hatóság jelen vizsgálati eljárása nem zárult le, nem fejeződött be a felszólítással, hiszen a vizsgálat folytatására okot adó körülmények továbbra is fennállnak, jogsérelem következett be, a bejelentő jogsérelmét pedig a KEHI e jelentés keltéig sem orvosolta.

Az Infotv. 58. § (1) bekezdése kimondja, hogy ha az 56. § szerinti felszólítás alapján a jogsérelem orvoslására nem kerül sor, a Hatóság az ügyben az 59. §-ban foglaltak szerint jelentést készíthet. A Hatóság jelentése nyilvános.

A fentiek alapján a Hatóság tájékoztatja a bejelentőt, hogy vizsgálati eljárása nem vezetett eredményre, – az ügyben a KEHI elnöke megismételte, hogy nem ért egyet az adatigénylő illetőleg a Hatóság álláspontjával, és fenntartja saját, ügyben kialakított álláspontját, megtagadási indokait. Az információszabadság tárgyú ügyeket illetően hatósági jogkör hiányában úgy ítélem meg, hogy a KEHI álláspontjának megváltozására a vizsgálati eljárásban alkalmazható intézkedések alkalmazásával sincsen reális kilátás, ezért a bejelentő a közérdekű adatok megismerése érdekében az Infotv. 31. §-a alapján bírósághoz fordulhat.

Az Infotv. 31. § (1) bekezdése értelmében az igénylő a közérdekű adat megismerésére vonatkozó igény elutasítása vagy a teljesítésre nyitva álló, vagy az adatkezelő által a 29. § (2) bekezdése szerint meghosszabbított határidő eredménytelen eltelte esetén, valamint az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összegének felülvizsgálata érdekében bírósághoz fordulhat. A megtagadás jogszerűségét és a megtagadás indokait, illetve az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összegének megalapozottságát az adatkezelőnek kell bizonyítania. [Infotv. 31. § (2)]

A pert az igény elutasításának közlésétől, a határidő eredménytelen elteltétől, illetve a költségtérítés megfizetésére vonatkozó határidő lejártától számított harminc napon belül kell megindítani az igényt elutasító közfeladatot ellátó szerv ellen. Ha az igény elutasítása, nem teljesítése vagy az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összege miatt az igénylő a Hatóság vizsgálatának kezdeményezése érdekében a Hatóságnál bejelentést tesz, a pert a bejelentés érdemi vizsgálatának elutasításáról, a vizsgálat megszüntetéséről, az 55. § (1) bekezdés b) pontja szerinti lezárásáról szóló vagy az 58. § (3) bekezdése szerinti értesítés kézhezvételét követő harminc napon belül lehet megindítani. A perindításra rendelkezésre álló határidő elmulasztása esetén igazolásnak van helye. [Infotv. 31. § (3)]

A perben fél lehet az is, akinek egyébként nincs perbeli jogképessége. A perbe a Hatóság az igénylő pernyertessége érdekében beavatkozhat. Az országos illetékességű közfeladatot ellátó szerv ellen indult per kivételével a per a járásbíróság hatáskörébe tartozik, és arra a törvényszék székhelyén lévő járásbíróság, Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bíróság illetékes. A bíróság illetékességét az alperes közfeladatot ellátó szerv székhelye alapítja meg. A bíróság soron kívül jár el. [Infotv. 31. § (4)-(6)]

Az Infotv. 31. § (7) bekezdése értelmében, ha a bíróság a közérdekű adat igénylésére irányuló kérelemnek helyt ad, határozatában az adatkezelőt – az adatigénylés teljesítésére rendelkezésre álló határidő meghatározásával – a kért közérdekű adat közzétételére kötelezi.

A Hatóság megjegyzi továbbá, hogy a KEHI jelentéseit annak a közfeladatot ellátó szervnek is törvényi kötelezettsége egyedi adatigénylés keretében kiadni az adatigénylő részére, – amennyiben közérdekű adatigényléssel fordul e szervekhez – amelynek tevékenységére a jelentés vonatkozik.

Bízom benne, hogy a fenti jelentés alkalmas lesz az ügyben az információs szabadsághoz fűződő joggal összefüggő jogsérelem orvoslására, a közvélemény figyelmének felhívására, és a jövőbeni hasonló jogsértések elkerülésére.

Budapest, 2024. december 18.

Üdvözlettel:

Dr. habil. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár